

то й чимало людей забирали з собою в неволю — за робітників собі. І багато таких пригод мусіло лучити ся нашим предкам, коли вони загадали на свою оборону ще одно: От вибирали вони безпечне місце серед ліса, або багновища, копали довкола рів, напускали в него води, сипали високі вали та огрежі з усіх сторін, або городища на високих, крутих шляхах між ріками та яругами, аби ворог не міг туди дістати ся. Такі огорожі називали вони городами. В часі небезпеки, або довгих воєн збирали туди своє майно, хоронили ся цілими родинами й відтам відпирали ворога. Коли-ж віднерли його й були безпечні, не могли жити замкнені й виходили назад у свої хутори, а свої городи лишали порожні.

Але були вже й у тих часах на Україні міста багаті, яких добра було чимало і які бояли ся за него. От вони збирали ся разом, аби тим краще боронити його. Людний таких напливало щораз більше, в давних хвилевих городах будували вони кріпкі будівлі на житло, простір громади ширшав і простягав ся що раз далше. Сих городів вони не покидали ніколи, а жили там з своїми родинами й не виходили з них. Деякі з тих городів набирали щораз більшого значіння й для сусідніх городів. Там приїздили купці з заграничних країв міняли товари, там сходили ся князі поодиноких громад на спільну раду в цілі оборони своїх справ. Вислід за тим, багатство тих городів більшало, за чим потреба безпеки їх від нападів відчувала ся щораз більше. Багаті, знані берянами, стали утримувати при собі гурти людні, які маючи на їх дворах stále удержанне, мали боронити їх майна і родин від можливої небезпеки. В той спосіб зостало військо, чи як вони тоді називали ся дружини.

Спільного імени наші предки не мали, бо й не жили вони разом, ні не мали спільного володаря над собою, а поодинокі племена, як жили з окрема, так мали скремі імена. І так ті, що жили по полях над Дніпром називали ся Поляни, ті що по лісах по над річкою Припетою — Деревляни; на Волині Дуліби; над Бугом Бужани і т. д. А брали вони імя від місць, де жили або від своїх прикмет.

Кожде з племен мало своє найбільше місто, де звичайно